H266/01.02.01/2020

Valvontaosasto
Tullivalvonta
Tavara- ja liikennevalvonta
JK

27.1.2020

Eduskunnan lakivaliokunta

Lausuntopyyntö HE 100/2019 vp

TULLIN VALVONTAOSASTON LAUSUNTO

Tullin valvontaosasto on tutustunut lausuntopyyntöönne koskien hallituksen esitystä, jossa esitetään hyväksyttäviksi merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyvän vuoden 2005 pöytäkirjan ja mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan pöytäkirjaan liittyvän vuoden 2005 pöytäkirjan hyväksymistä ja voimaansaattamista.

Hyväksyttävissä pöytäkirjossa käsitellään toimivaltuuksia ja toimenpiteitä, jotka kuuluvat Suomessa poliisin toimialaan. Lähinnä kyseessä on terroristisen tekojen vastaiset toimet kansainvälisessä yhteistyössä Suomen alueen ulkopuolella. Esityksessä Tullia koskettaa kohta, jossa käsitellään "*viranomaisten yhteistyötä rikosten torjuntaa koskevissa kansainvälisen avun tilanteissa*". Kohdassa sivutaan myös tullin tehtäviin ja toimivallan piiriin kuuluvaa alustarkastusta. Merkityksellistä Tullin näkökulmasta katsottuna ovat kohdat, joissa todetaan:

- Tullilain (304/2016) 13 §:n nojalla alus voidaan Suomen viranomaisten toimesta pysäyttää ja tarkistaa myös Suomen tullialueen ulkopuolella, ts. siis myös talousvyöhykkeellä, jos on todennäköistä, että suomalaisella, kansallisuutta vailla olevalla tai väärää lippua käyttävällä aluksella harjoitetaan salakuljetusta Suomeen tai Suomesta. Suomen tullialue ulottuu lain 2 §:n mukaisesti kaksi meripeninkulmaa aluemeren ulkorajaa ulommaksi. Tullilain 100 §:n nojalla tulli voi myös toimivaltuuksiensa rajoissa antaa pyynnöstä virka-apua toiselle viranomaiselle sen laissa säädetyn valvontavelvollisuuden toteuttamiseksi.

- Hyväksyttävänä olevien vuoden 2005 muutospöytäkirjojen määräysten nojalla Suomen viranomaiset saisivat uuden kansainväliseen sopimukseen perustuvan oikeusperustan sopimuspuolena olevan lippuvaltion pyynnöstä nousta tämän lipun alla purjehtivaan alukseen ja kohdistaa siihen toimenpiteitä sopimuksessa tarkoitetun rikosepäilyn tilanteissa. Alukselle nousu voi luvan nojalla tapahtua Suomen aluemeren ulkopuolella pyynnössä tarkemmin kuvatulla tavalla.

Valvontaosasto
Tullivalvonta
Tavara- ja liikennevalvonta
JK

27.1.2020

Käytännössä Tullin rooli hyväksyttävien pöytäkirjojen määrittämissä tilanteissa voisi olla virka-avun antaminen poliisille alusten haltuunoton jälkeisissä tilanteissa niiden tarkastamiseen liittyen. Tullilla on erityishenkilöstöä ja varustusta alusten tarkastamiseen liittyen, mutta valmiutta välittömään toimintaan 24/7- periaatteella ei ole. Alustarkastustehtävässä voidaan toimia ainoastaan silloin, kun toimintaan ei kohdistu välitöntä uhkaa, joten terroristinen toiminta tai sen välitön uhka täytyy olla eliminoitu.

Jari Koskela
Tulliylitarkastaja

Jakelu Eduskunnan lakivaliokunta

Tiedoksi Tullin kirjaamo, Tullin valvontaosaston JORY